

градинитѣ тѣй се размножили, щото лѣсковчани не сж могли сами да ги обработватѣ, а сж били принудени да взиматѣ ортаци и чираци измежду долно-орѣховчанитѣ, тимнишчанитѣ, сергювчанитѣ, поликраишчанитѣ и драганово-селчанитѣ. Слѣдъ това тѣ почнали да дирятѣ помощници и въ нѣкои села на изтокъ отъ Лѣсковецъ: въ Драгижево, Мердана, Цѣрова-Кория, Капиново, Кованлжка, Фида-бей, Козаревецъ, Добри Дѣлъ и Джулюница.

Освобождението на Сърбия отворило ново поле за дѣятелностъ на прѣдприемчивитѣ лѣсковчани. Трима братя, трима апостоли на градинарството, се осмѣлили да идатѣ първи въ Бѣлградъ. Тѣ избрали едно мѣсто въ Топчи-дере и го поискали отъ Милоша. Сръбскиятъ князь се почудилъ, какъ може да стане градина отъ такъвъ трънакъ и дракалакъ. Градинаритѣ го увѣрили, че това за тѣхъ е възможно, и Милошъ се съгласилъ да имъ го отстъпи за нѣколко години безъ пари. Българската упоритостъ надвила на бѣлградскитѣ тръни и драки, и скоро въ Топчи-дере се явила първата градина. Подиръ нея се отворили и други, и то не само въ Бѣлградъ, но и въ другитѣ по-главни градове на Сърбия.

Сърбия е близо до Хърватско. Отъ Хърватско лесно се минава въ Австрия. Нашитѣ градинари се ползували отъ тая близостъ и отъ тая леснотия, и взели да ходятъ и на сѣверъ отъ р. Сава. Тѣхнитѣ градини тѣй се размножили, щото тѣ не могли да намиратѣ доста помощници въ полскитѣ села, а почнали да взиматѣ момци и отъ Балкана, особено отъ Еленско. Тѣ се разбогатѣли, нѣкои захванали и други търговии, а други получили и високо образование. За примѣри г. Гинчевъ привожда бр. Мжнзови въ Ибраила и Петка Х. Аврамовъ въ Галацъ. Ония, които си останали градинари, взели да посѣщаватъ не само Русия, но и Германия и Франция. Въ французко-пруската война имало въ Мецъ двѣ градини, отъ които едната била затѣпкана отъ войскитѣ, а другата оцѣлѣла. Честититѣ ѝ господари продавали зелката по 4 франка, и когато се върнали въ България, били принудени да оправдаватъ прѣдъ русенския валия произхождението на тѣхното безпримѣрно богатство. И г. Гинчевъ прибавя, че споредъ казането на шереметчане, единъ отъ бр. Русеви, които иматъ нѣколко градини въ Тулча, Кримъ и Кавказъ, мислилъ да иде тая година въ Америка, да види дали нѣма едно малко